

TYPY GENETYCZNE GLEB

-
- Gleba- to najbardziej zewnętrzna część litosfery o miąższości od kilku do kilkunastu metrów.
 - Jednym z najważniejszych czynników glebotwórczych jest klimat .Wpływa on bezpośrednio na rośliny, których szczątki organiczne są źródłem próchnicy. Dla każdego klimatu można przypisać charakterystyczną dla niego roślinność i glebę.

PODZIAŁ GLEB ZE WZGLĘDU NA KLIMAT (STREFOWE):

- 1. tundrowe(glejowe)
 - tworzą się w warunkach subpolarnych- niska temperatura, małe opady, wietrzna zmarzlina w podłożu
 - mają niewielką zawartość próchnicy
 - mają silnie kwaśny odczyn
 - często są przesycone wodą (oglejenie)
- 2. Bielicowe
 - powstają w klimacie umiarkowanym chłodnym
 - naturalną roślinnością jest tam tajga
 - podłoże zazwyczaj jest z osadów polodowcowych
 - mają niewiele próchnicy
 - zachodzi w nich proces bielicowania (wyłukiwanie minerałów przez wodę)

BIELICA

- kwaśna próchnica
- poziom wymywania
- poziom wmywania tlenków żelaza
- poziom nagromadzenia innych tlenków
- skała macierzysta (piaski, żwiry)

GLEBA GLEJOWA

- gleba przesiąknięta wodą
- poziom glejowy
- wieloletnia zmarzlina

C.D.

- 3. Brunatne i płowe

- powstają w klimacie umiarkowanym ciepłym, wilgotnym
- tworzą się pod lasami liściastymi lub mieszanymi

4. Brunatne

- charakteryzują się średnią lub wysoką żyznością
- zachodzi w nich proces brunatnienia

GLEBA PŁOWA

GLEBA BRUNATNA

C.D.

- 4. Płowe

- są mniej żyzne niż brunatne
- pod poziomem próchnicznym mają wyraźnie jaśniejszy(płowy) poziom wymywania

5. Szare gleby leśne

- tworzą się w klimacie umiarkowanym ciepłym suchym
- powstają na obszarach Leśno-trawiastych
- są raczej żyzne

SZARE GLEBY LEŚNE

C.D.

- 6. Czarnoziemy

- powstają w klimacie umiarkowanym ciepłym suchym
- tworzą się na bujnych obszarach trawiastych (stepowych)
- ich podłoże stanowi less
- zaliczane są do najbardziej żyznych gleb
- posiadają bardzo gruby poziom próchnicy

7. Gleby kasztanowe

- powstają w klimacie umiarkowanym ciepłym suchym i podzwrotnikowym
- tworzą się na obszarach sucholubnych traw (na suchych stepach)
- są żyzne (zawierają 3-5% próchnicy)

CZARNOZIEM

bardzo dobrze
rozwinięty poziom
próchniczny
organizmy glebowe

podsiąkanie wody

skała macierzysta
(np. less)

C.D.

- 8. Cynamonowe

- powstają w klimacie podzwrotnikowym (śródlądowym)
- są dość żyzne
- wymagają nawodnienia latem

9 Czerwonoziemi, Żółtoziemi

- są charakterystyczne dla klimatów gorących i wilgotnych (zwrotnikowego i podzwrotnikowego)
 - powstają na obszarach intensywnej wietrzenia chemicznego
 - zawierają dużo glinu i żelaza
-

ŻÓŁTOZIEM I CZERWONOZIEM

Gleba cynamonowa.

C.D.

- 10. Szaroziemie i buroziemie
 - tworzą się w klimatach suchych (podzwrotnikowym, zwrotnikowym i umiarkowanym skrajnie kontynentalnym)
 - rozwijają się na terenach pustynnych i półpustynnych
 - są mało żyzne
 - mogą być zasolone

- 11. Gleby laterytowe (czerwonożółte i czerwone gleby ferralitowe)
 - charakterystyczne dla klimatu gorącego i wilgotnego
 - powstają pod lasami równikowymi
 - ich barwa pochodzi od zawartości glinu i żelaza
 - są podobne do czerwonoziemów
 - zawierają mało próchnicy (ze względu na szybki obieg materii)

SPOTYKAMY TEŻ GLEBY NIEZWIĄZANE ZE STREFĄ KLIMATYCZNĄ- W ICH PRZYPADKU GŁÓWNYM CZYNNIKIEM GLEBOTWÓRCZYM JEST RODZAJ SKAŁY MACIERZYTE, NAWODNIENIE I UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI.

- 1. Rędziny

- powstają na skałach węglanowych i siarczanowych (wapienie, kreda, gips)
- najczęściej spotykane w strefie umiarkowanej
- są glebami żyznymi, bogatymi w próchnice

2. Mady

- tworzą się w dolinach i deltach rzecznych
- podłożem są tu namuły rzeczne (aluwia)
- należą do gleb bardzo żyznych

MADA RZECZNA

RĘDZINA

C.D.

- 3. Czarne ziemie

- są to gleby po bagienne
- tworzą się przede wszystkim pod roślinnością łąkową
- mają grubą warstwę próchnicy
- są zazwyczaj oglejone

4. Gleby wulkaniczne

- rozwijają się na skałach pochodzenia wulkanicznego (tufach, popiołach i skałach magmowych wylewnych)
- niektóre odmiany są zasobne w próchnice

CZARNE ZIEMIE

GLEBA WULKANICZNA

C.D.

- 5. Gleby bagienne
 - tworzą się na nadmierne wilgotnych terenach
 - powstają przy udziale roślinności bagiennej
 - występuje w nich poziom glejowy

- 6. Gleby górskie
 - gleby inicjalne, w początkowym stadium rozwoju
 - praktycznie nie zawierają próchnic

BAGIENNE

C.D.

- 7. Gleby antropogeniczne
 - wytworzone lub zmienione przez człowieka
 - gleby, w których poprawiono właściwości przez np. chemiczne dodatki
 - o zmienionym profilu glebowym w wyniku np.. wieloletniego kompostowania
 - gleby zawierające resztki starych gruzów
 - gleby powstałe na terenach uprzemysłowionych i górniczych

GLEBA ANTROPOGENICZNA

-
- Praca domowe (proszę odesłać do 24 maja)
zadanie 4 strona 271 -podręcznik
zadanie 7, 9 strona 128 ćwiczenia